עמ א מיי׳ פ״ו מהל׳ מתנות הלכ׳ ו׳ סמג עשין לה טוש״ע מ״מ סי׳ פח סעיף ח׳ וסעיף כח: פ ב מיי׳ שם הלכה ז׳ טוש״ע שם סעיף ו׳ וסעיף יג:

פא ג ד מיי׳ וסמג שם טוש״ע הי״מ שם סעיף יד:

פב ה ו ז מיי׳ פ״ז מהל׳ מתנות הלכ׳ כ״ג סמג עשין לה טוש״ע מ״מ סי׳ לט סעיף ז:

פג ח ט י מיי׳ שם הל׳ ג טוש״ע שם סעי׳ח:

פד כ מיי׳ וסמג שם טוש״ע שם סעי׳ לח:

פה ל מיי׳ פכ״ט מהל׳ מכירה הלכה טו ופכ״ד מהל׳ מלוה הל׳ ה סמג עשין סב טוש״ע מ״מ סי׳ לנה סעיף יג בהג״ה ושי׳ מו סעיף לח:

רבינו חננאל

הרוא דאכמין סהדי בגילתא א״ל מנה לי ביד״ת א״ל אין עיר ושכני ליהוו עלך סהדי א״ל לאו אמר רב כהנא האמר לאו. ההוא דאכמין סהדי בקבראא״ל מנה לי ביד״ת א״ל אין חיי ומיתו ליהוו עלך סהדי א״ל לא אמר ריש לקיש האמר ליה לאו. אמר רבינא הא דק״ל וצריך שיאמר אתם עדי לא שנא אמר(מלוה) [לוה] ל״ש אמר(לוה) [מלוה]שתיקליה ששיר דמי והתרתא מעליתא היא דהני משום דאמרו ליה לאו אמרין אינה עדות שהרי חור בו הא אשתיק שפיר דמי: ירושלמי חד בר נש אצווה לחבריה בסעודתא נו אריסמון א״ל הב לי כך וכך ראת חייב לי א״ל [אין] בתר דקפון א״ל לינא חייב לך כלום והא אית לי סהדי דאורדית לי א״ל לא אורדיתי לך אלא בגין דלא מיערבב מיפתך. אתא קומי ר׳ אבי אמר הרא היא דאמר ר׳ יוחנן הסכמין עדים אחורי הגדל לא עשה כלום: **ההוא** דהוה קרו ליה קב רשו אמר מאן פסיק בי אלא פלוני ופלוני תבעוה קמי דרב נחמן אמר רב נחמן אדסעשוי שלא להשביע את עצמו: **ההוא** דהוו קרו ליה עכברא דשביב אדיגרי כי קא שביב אמר פלוניא ופלוניא מסקו בי זוזי בתר דשביב אתו תבעינהו לדינא לאידך פלגא, אתו לקמיה דרבי יוסי אמר להו כי אמרי׳ אדם עשוי שלא להשביע את עצמו הני מילי מרחים אבל לאחר מיתה לא, פרעו פלגא, תבעינהו לדינא לאידך פלגא, אתו לקמיה דרבי חייא אמר להו כשם שאדם עשוי שלא להשביע את עצמו כך אדם עשוי שלא להשביע את בניו, אמרו ליה ניזיל ונירהרר״? אמר להו כבר הורה זקן הורה בפני שנים: ולנו מידו כותבין, ואם לאו אין כותבין, בפני שלשה ולא קנו מידו רב (אמר) אמר כותבין ורב אסי אמר אין כותבין, הוה עובדא והש״ל לה רב דהא רב אסי אמר רב אדא בר אהבה הא אוריתא-זימנין כתבינן וזימנין לא כתבינן-כגופי ליתבי לא כתבינן, כגופינהו איהו כתבינן רבא אמר אפילו כגופינהו איהו לא כתבינן עד דאמר להו דהו עלי דייני מר בר רב אשי אמר אפילו אמר הוו עלי דייני לא כתבינן עד דקבעי דוכתא ושלחי ומזמני ליה לבי דינא. הורה במטלטלי: ולנו מידו כותבין, ואם לאו אין כותבין, במקרקעי ולא קנו מידו מאי אמר אמר אין כותבין מר זוטרא אמר כותבין והלכתא כותבין; רבינא איקלע לדמדריא א״ל רב דימי בר רב הונא מדמדריא לרבינא מטלטלי ואיתנהו בעיניידו מאי? אמר ליה כמקרקעי מר רב אשי אמר כיון דמחסרי גובייא לא. **ההיא אוריתא** דלא הוה כתוב בה אמר לנא כתבו ותחמו והבו ליה אביי ורבא דאמרי תרוייהו היינו דריש לקיש דאמר ריש לקיש חזקה אין העדים חותמין על השטר אא״כ נעשה גדול, מתקיף לה רב פפי ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע מי איכא מידי דאגן לא ידעינן וספרי דבי דינא ידעי? שאילינהו לספרי דאביי וידעי לספרי דרבא וידעי. **ההיא אוריתא** דהוה כתב ביה ולוכרן פיתגמי

כך אדם עשוי שלא להשביע את בניו. והא דאמר בגט פשוט (נ״ב דף קנה.ושם) שביב מרע שהוה א״ל אתם עדי משום דאין אדם משביע בשעת מיתה ואמאי לא אמרינן כדאמר הכא שלא להשביע את בניו, וי״ל דהתם מיירי שמבטיחו להשביע, אלא טעמא דמדמרינן לעיל דטעמא דמסמה לא טעינן ליה, לבניו טעינן כדמסמע בשעת מיתה טעינן ליה, וטעמא שלא להשביע, אפי׳ לדידיה טעינן כמו שטעון רב נחמן להוא גברא:

הודה בפני ב׳ וקנו מידו כותבין. ואע״ג דלא אמר כתבו משום דכתם קנין לכתיבה עומד כדפ״ה מיהו אם רצה לחזור חוזר כדאמר בפ׳ המוכר את הספינה (שם דף עז. ושם) זכו בשדה זו לפלוני וכתבו את הסמך חוזר בשטר ואינו חוזר בשדה והא דאמר בפ׳ אע״פ (כתובות דף יה.) אמר לעדים כתבו וחתמו והבו ליה קנו מיירי לא צריך לאימלוכי אלא דוקא כתבו דה״ה אע״ג דלא אמר כתבו והא דקאמר כתבו משום סיפא נקטי׳ דהיכא דלא קנו מיירי לא ע״ג דאמר כתבו צריך לאימלוכי והא דקאמר קנו מיירי בלא צריך לאימלוכי ביה אלא משום שאינו יכול לחזור בשטר אלא מסתמא כל כמה דלא הדר ביה רוצה הוא שיכתבו אדע דהא לא קנו מיירי בפשיטא דמלי הדר ביה והיכא דמ״ד מ״ל לאימלוכי ביה וא״ת כיון דאינו חוזר בשדה מ״מ חוזר בשטר אי שטר מתנה הוא מאי נ״מ ואי שטר מכר הוא ומשום משעבדי הא אמרינן בחזקת הבתים (נ״ב דף מא:) המוכר את שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדים וי״ל דלא ניחא ליה דליפשו שטרא עילויה דקלא אים בהו וזיילי נכסיה כסטרוים שיבן שטרי חוב והא דאמר בהגוזל קמא (נ״ק דף נח:) גבי הגורף שטרו של חבירו דאי מיכא שהדי דידעי מאי כתב ביה ליכתוב שטרא אחריני אתם שאני שכבר היה לו שטר ראין לו להפסיד כתו: **מר** בר רב אשי אמר כו׳ • בשבועות (דף מא. ושם) פירש הריב״ן (בשם *) רש״י ובשם רבינו גרשון דהלכה כמר בר רב אשי במיפך שבועה ותודיתא • תודיתא הך דהכא מיפך שבועה דפרק שבועת הדיינים (שם) דאפילו בתודיתא מהפכינן וכן רב אלי פסק כמותו במיפך שבועה והכיא ראיה מדאמר התם אלי מאן דמפיק שטרא על חבריה ואמר ליה אידך לישתבע לי דלא פרעתיך דאמרי׳ ליה לישתבע ליה ולא דמי כלל דהתם לא רמיא עליה שבועה דאוריתא ובסדר תנאים ואמוראים [סימן ל״ח] כתוב בשלטי הס״ם הלכתא כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה ותודיתא וכן פסק הרא״ש דאין הלכה כמותו במיפך שבועה ובעניך פסק וכן בתשובת הגאונים דלא מהפכינן בשבועה דאוריתא ור״ח פסק כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה והזיקי דפרק בהמה המקשה (חולין דף שו: ושם) ונתן עליו סימן טוב הכך נכון: דלמא

*) [נתוספות שם: כתב רש״י וכמר בר רב אשי קיי״ל בכל דוכתא בר מתודיתא ומיפך שבועה וב״כ תוס׳ בשם רש״י ובשבועות מא. כתבו תוספות ד״ה ולמר סי׳ ריש״ן בשם הקונטרס וע״ש תוספות יומא סא. ד״ה מר ובהתוספות סד: ד״ה וכולו ודף מ. ד״ה אלמנה ובחולין שו: ד״ה מר]

ראיתא ואורדי ליה קמייהו לא כתבי אבל אי כניף ואייתי איהו לספרי כתבי • רבא אמר אפילו כנגף אייתי לחו לא כתבי עד דאמר להו הוו עלי דייני. מר בר רב אשי אמר לעולם לא כתבי עד דקבעי דוכתא ושלחי וסומני ליה וקיי״ל דלית הלכתא*) כמר בר רב אשי בהא. מפלפלי אע״ג דהורה אי אמר להו כתבו כותבין ואם לאו אין כותבין והלכתא מקרקעי כותבין אע״ג דלא אמר כתבו אלא הורה לו בלבד. מפלפלי ואיתנהו בעיניידו מאי (רבינא) [רב אשי] אמר כיון דסחסרי גובייא לא.וקיי״ל כרב אשי דרבינא לגבי דרב אשי תלמיד הוא: **ההוא** אוריתא דלא כתיב בה אמר לן כתבו וחתמו והבו ליה אביי ורבא דאמרי תרוייהו כשרה היא דהיינו דריש לקיש דאמר בפרק מי שמת ובמ׳ המשלה שנתאלמנה חזקה אין העדים חותמין על השטר אא״כ נעשה גדול המקנה. הכא נמי אילו לא אמר להו כתבו לא הוו כתבי. שאילו לספרי דאביי ורבא הוו ידעי

*) [ש״ס דהא כתוס׳ כתן ד״ה מר ובשבועות מ״ל ועוד כ״ד כתבו משום דכיון דכל הש״ס הלכתא כותיה לגר ממי סך שבועה ותיוזיי ולולי דש״ס הוא ז״ל וקיי״ל דהלכתא כו׳]. הכל

לא סיו דברים • לא הודיתי לך והרי עדים שמעו: **פומק כפרן** • ואינו נאמן עליו בשבועה: **כל מילי דכדי לא דכירי לינגי** • דברים של חנם כלומר הוא ל״ל ואעפ״ה הודאה דכרי ריח היו שהשמה בו לא דכירי לינגי ושכח ואפ״ה הודאה: **כילפא** • יריעה הפרוסה סביבות המטה: **מירי ושכבי ליטון מלך פסדי** • לולה אתה שיהו כל השומעים מעידין בין נישורין בין ישיבים שהיה מכיר זה בו שלא יודה בפני עדים אמר בלבו שמא יהא סבור שכולם ישיבים ויאמר הן: **קב רשו** • מלא קב שטרות יש עליו: **מאן פסיק בי** • למי אני חייב כלום: **אדם מעוי** • אומר לבריות חייב אני מעות לפלוני להתרחק מעין הרע: **שלא להשביע** • שלא לירלות שבע ממנון: **עכברא דשביב אדיגרי** • עשיר שלא נהגה מממונו כעכבר זה שאוכל על דיגרי זהב ואינו נהנה מהן: **ניזול וניפדר** • נשלם החלי שקיבלנו: **כבר פורס ונן** • ר׳ שמואל שקיבלתם על פיו ולא לחלוק על מה שעשה: **וקנו מידו** • כותבין שטר הודאה ואע״פ שלא אמר כתבו דסתם קנין לכתיבה עומד כדפ״ה ולא קנין לכתיבה עומד **ואם לאו אין כותבין** • ואע״ג דאמר להו אמר לה אמר עדיי וחייב לשלם לו אפילו הכי ניחא ליה מלוה על פה ממלוה בשטר: **שלשה** • עשאן בית דין, והפקירן-הפקר, ויכולין לשטרו לעשות מלוה בשטר ולהיות במקום הלוה לעשות שליח לכתבה: **פורקיפא** • שטר הודאה בפני שלשה שלא קנו מידו: **כיני ויפני** • שלשה שהיו יושבין ובא והודה לו בפניהם הואיל ולא זימנום וקיבלום לכך לא נעשו ב״ד אלא עדים דדילמא לא לא הוו אלא תרי הוה מודי ליה קמייהו ולא הוה מהדר אחר ב״ד: **כנפינהו** • **מיסו כפנינן** • דמדכניף תלתא דעתא אי דינא: **דקבני דוכפא** • כדרך הדיינין: **ושלחו** • שלח בשמייהו לנה למיתי קמייהו לדינא, ואודויי, והואיל ושומד בדין נעשיה כמלוה בשטר שנעשה לכל הלכך כתבינן: **כמקרקעי** • קרקע שהיה לאובן מוחזק בה והודה לשמעון שלו שלו: **כופבין** • דהא כיון דאודי ליה, דידיה הוא, ולא מיחסרה גוביינא, דבשלמא מטלטלי מלוה להוליאה ניתנה וחוב בעלמא הוא ומלוה על פה ריעא ממלוה בשטר ולא ניחא ליה לאתנויה אבל הכא גוביי מילתא בעלמא הוא: **נדיפסריפ** • שם מקום: **מיסגנו בגייסו** • בשעת הודאה: **מאי**. מי אמרינן כיון דלבורין ומוכחין ואודי ליה, כל היכא דאיתקמו, דידיה הוו, אי דילמא כיון דמלוה להוליאה שמא יוציאה ולא ניחא ליה למיהוי שטרא עילויה, ובהודאה בפני שני עדים קאמר: **פסיל פורקיפא** • שנים חתומים עליה: **נפשה גדול** • המוכר דקיימא לן (נ״ב דף קנו:) ולמכור בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים שלא נמי כיון דשנים לא מלי כחבי אלא בכשרתו ולא חייבו אמר להו: **דאגן לא ידעינן** • כלומר יש דיינין הרבה שאין בקיאין בהלכה זו שאמרנו דשנים שלא קנו מידו אין כותבין: **דוכרן פיתגמי** • לא היה כתוב בה זוכרון עדות בלשון עדים אלא בלשון זוכרון דברים והוא לשון דיינין: וכל

[נ״ל אשר ליה וכ״ל בשלמות פ׳ ויקרא סי׳ ס״מ]

[נ״ל ר״ש בן לקיש]

[נ״ב קנד:]

[נעיל כך. -נ״ל נאמר ל״ל שבת נא.יומא מ״ו-נ״ו. קה:]

[בריש״ף וכתיב״ם ניחא יכן מוכרח] קידושין מה: מגילה ס.

נוטאו/מקנה

△ ב מעטים
טל מודה בחוב
עמ ד״ם מוסכמים

בגילתיה/בקיבריא

נוטאו/מקנה

ב׳ דוגמאות
בדנין/אומר עטוי
טלנו/לפטיר
אות ד״מ

נוטאו

מתי כותבים
טלנו מל
הודאתו
1) הנה בפני ב׳
2) הנה בפני ג׳

מקנה

◇ ג׳ דעות בדינן
הודאה בפני ג׳
מתי כותבים

מקנה

△ ב׳ דוגמאות
טל טלני אוניתיו
מחסרים בגוסח
טלנו - מה דינם